

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vyučovaci jazyk	Slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Predmet	Výtvarná výchova
Ročník	Šiesty
Časová dotácia	1 hodina týždenne 33 hodín ročne
Miesto realizácie	Trieda, knižnica, jazyková učebňa, školská záhrada

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdzanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

2. Ciele predmetu

- Dopĺňať, rozvíjať a zdokonaľovať získané poznatky a nadobudnuté zručnosti z predchádzajúcich ročníkov
- rozvíjať vnímanie, predstavivosť, tvorivosť a fantáziu žiakov,
- učiť žiakov výtvarne vyjadriť dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého sa námet čerpá,
- odhaľovať zákonitosti stavby prírodných a umelých foriem.

3. Obsah učebného predmetu

I. Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 16 hodín

Námety tematických prác je potrebné orientovať na skutočné zážitky detí, aby sa pretransponovaním skutočnosti rozvíjala predstavivosť a na základe predstáv i fantázia. V tematických prácach učiť žiakov výtvarne vyjadriť dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého čerpáme námety. Nezabúdať pri tom i na uplatňovanie spontánneho prejavu. Námety

- ilustrácie krátkych dejových celkov: rozprávky, poviedky, filmové príbehy. Zážitky z exkurzií a vychádzok. Zobrazovanie pracovných činností.

Výtvarné techniky: kresba - kolorovaná perokresba, kresba drievkom maľba – tempera, suchý a masný pastel grafika – tlač z kartónovej koláže, tlač z textilnej koláže Výtvarný materiál voliť podľa výberu techník. Učiť žiakov správne vidieť a zobrazovať predmety dennej potreby, viesť ich k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu – ľudská hlava (portrét spolužiaka), postava, zvieratá, rastliny, školské potreby.

Výtvarné techniky: kresba - rudka, mäkká ceruzka, perokresba, fixy maľba – tempera, gvaš materiálové techniky – mozaika z papiera, prírodnín, koláž modelovanie – hliny, reliéf z plastelíny, cesto, kašírovanie Výtvarný materiál voliť podľa výberu techník.

II. Práca s výtvarnými prostriedkami - 16 hodín

V plošných dekoratívnych prácach využívanie výtvarných techník spojených s experimentovaním. Orientácia na farebné cítenie detí, obohacovanie používania farebnej škály. Zameriavanie sa na farebnú výplň plochy a ornamentálnu tvorbu, rozširovanie poznatkov o technikách výtvarnej tvorby. Jednoduchými formami oboznamovanie žiakov s tradičnou ľudovou technikou textilnej tvorby.

Výtvarné techniky: techniky spojené s experimentovaním – zapúšťanie do riedenej klovatiny, hra s akvarelovými škvrkami preklápaním, rozfukovanie tušových škvŕn s dotváraním, farebná výplň dekoratívnej plochy, vosková rezerva, odkrývanie na vosku, radenie prvkov odtlačaním..., modrotlač návrh na dekoračnú látku do detskej izby, na šatovku.

Výtvarné materiály: voskový pastel, parafín (biela svieca), tuš, farebný tuš, akvarelové farby, klovatina – podľa výberu techník. V priestorovom vytváraní orientovanie sa na tvar ako hlavný výtvarno-výrazový prostriedok. Na modelovanie využiť rôznych odpadových materiálov. Vychádzať z jednoduchých foriem a tvarov. Citlivo využívať ukážky ľudových artefaktov formou besied, návštevou ľudových umelcov v ich pracovnom prostredí, podľa regionálnych možností.

Výtvarné techniky: modelovanie, priestorové vytváranie z papiera, montážne práce z rôzneho materiálu.

Výtvarné materiály: hlina, plastelína, modlit, cesto, rôznych odpadových materiálov, krabičky, drôt, kašírovacia hmota (novinový papier, buničina, škrob), sadra.

III. Výtvarné umenie - 1 hodina

Návštevy výstav výtvarných prác detí, dospelých, návštevy galérií a múzeí. Priblížiť žiakom diela ilustrátorov detských kníh (napr.: A. Brunovský, V. Bombová)

4. Metódy a formy práce

Skvalitňovanie názorov žiakov na kultúru bývania, odievania, a prispôsobovania, pretvárania prostredia. Pestovanie vkusu, ochrana prírody. Oboznamovanie žiakov s umením a kultúrou nášho národa.

5. Medzipredmetové vzťahy

Poznatky a zručnosti získané na hodinách výtvarnej výchovy žiak aplikuje do všetkých predmetov v 6. ročníku. Rozvíjanie jemnej motoriky ovplyvňuje činnosť žiaka na všetkých predmetoch. Podporovanie tvorivosti a predstavivosti sa odráža na hodinách vlastivedy, čítania, ale aj matematiky. Ekologické myslenie a správanie sa premieta do vlastivedy, pracovného vyučovania, slovenského jazyka. Poznávanie kultúry nášho národa, pestovanie ľudových tradícií sa prelína predmetom hudobná výchova.

6. Prierezové témy

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Obal na knihu (lepenie, vystrihovanie a maľovanie)
		Ilustrácia ľubovoľnej rozprávky (maľba, kresba)
		Veľkonočné ozdoby (kraslice)
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Misa s ovocím (maľba)
		Šarkany (hra s farbou a líniou)
Ochrana života a zdravia	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Bezlistý strom (koláž)
		Zimné hry (maľba, postava v pohybe)
		Deň žien (vystrihovanie a lepenie)
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Mikuláš (strihanie a lepenie)
		Môj priateľ a ja (pastelky, pastel)
		Motýľ (kombinovaná technika)
Environmentálna výchova	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Zážitok z prázdnin (ľubovoľná technika)
		Šípky + vetvička (kolorovaná kresba)
		Jarné kvety (koláž)
		Rozkvitnutá lúka (kolorovaná kresba, voskovky)
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Rozkvitnutý konárik
		Vianočný pozdrav (strihanie, lepenie z textilnej čipky, slamy)
		Jarné kvety (koláž)
Regionálna výchova a ľudová kultúra	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Kytica zo suchých prírodnín (kresba)
		Príroda v zime (kombinovaná technika)
		Fašiangová maska (strihanie a lepenie)
		Ľudové remeslo
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Látka na záves (otláčanie geometrických tvarov)
		Plagát Deň Zeme
		Darček pre spolužiaka k MDD (lepenie, kresba)
Mediálna výchova	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Žltňuci strom (kombinovaná technika)
		Zo života dospelých (kresba)
		Valentínsky pozdrav
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Vianočné ozdoby – zvonček, guľa, anjel (kombinovaná technika)
		Rodina a matka
Multikultúrna výchova	Výtvarné osvojovanie skutočnosti	Otláčanie listov
		Rozfúkané farebné škvryny (kresba tušom)
	Práca s výtvarnými prostriedkami	Deň žien (vystrihovanie a lepenie)
		Ilustrácia rozprávky (kresba)
		Výtvarné umenie

7. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- odborné publikácie k daným témam
- encyklopédie
- webové stránky

- edukačné DVD vyučovania výtvarnej výchovy
- materiálno-technické a didaktické prostriedky
- pomôcky k jednotlivým vyučovacím jednotkám

Prácu a námety prispôsobuje a aktualizuje podľa podmienok skupiny, ale aj možností školy a regiónu, v ktorom sa škola nachádza.

IKT zdroje

8. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie žiakov špeciálnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neoporovnáваме výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 6. ročníka je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.